

31ste JAARGANG - NUMMER 2 - 2019

APRIL - MEI - JUNI

GIDSENKRING LANGE NELLE OOSTENDE

OPROEP: bezorg je mailadres aan onze secretaris, zodat je bij wijzigingen in de programmatie/activiteiten asap verwittigd kunt worden: patricia.veris@skynet.be

IN DIT NUMMER

35	Voorwoord	Marc Loy
36	Nieuw logo & bestuur	Redactie
37	ledenadministratie	Redactie
38	Uitnodiging leden feest CCDGP 29.06	Redactie
39	Uitnodiging leden daguitstap Brussel 28.09	Redactie
40	Activiteiten juni - november	Redactie
44	Zomerwandelingen Toerisme	Redactie
46	Zomerwijkwandelingen Lange Nelle	Redactie
49	Gelezen & gehoord & opgemerkt	Redactie
58	Kanaal Oostende - Brugge - (Gent)	Georges Ruys
61	Oorlogsmonument STIO	Redactie
62	Nieuwe fietsinfrastructuur	Redactie

STEUNENDE LEDEN

**Beirens-Ghesquière M.
Comeyne Boudewijn
De Poerck R.
Dumarey Roger
Francier-Deman J.
François-Merlevede
Geldhof Ronny
Glorieux Luc
Goossens-Vermander
Hubrechtsen Freddy
Leeuwerck Marcel
Lingier Agnes
Plasschaert Raf
Slabbinck Bart
Van Duyvenboden-Stubbe
Van Hove Yasmina
Verborgh Johan
Versluys Willy
Werbrouck Rita**

BEZOEK OOK ONZE WEBSITE
www.gidsenkringoostende.be

VOORWOORD

Vergeet de gids niet

Al 30 jaar brengen wij gidsen het verhaal van het vaak nog onbekende maritieme, artistieke en koninklijke verleden van deze stad.

In die voorbije decennia is er veel veranderd in het gidslandschap en daar willen we met de expo naar aanleiding van onze dertig jaar werking in het Stadsmuseum op focussen: de stad onderging een aantal stedenbouwkundige en architecturale ingrepen, de eigen opleidingscursussen werden door derden overgenomen en de levende gids kreeg digitale concurrentie .

Het blijft voor ons gidsen van Lange Nelle ook na al die jaren een voorrecht om toerist, aangespoelde of autochtoon de Stad aan Zee en de boeiende wereld die er passeert te mogen openbaren.

De expo 'Vergeet de gids niet' werd uitgewerkt en opgezet door de bestuursleden Patricia Veris, Martine Quaegebeur, Dirk Beirens en Marc Loy. Onze bronnen waren vooral foto's en krantenknipsels, ons tijdschrift en de kunstenaars die er covers voor ontwierpen, de jaarboeken en niet in het minst de stemmen van een aantal van onze gidsen die de exporuimte bezielen. We zijn Edwin Fontaine van Radio Noordzee dankbaar voor het audiomateriaal van geregistreerde gidsanedkdots en wetenswaardigheden die twee keer per dag te beluisteren zijn op Radio Noordzee. Ook een merci aan Valère Prinzie de wakkere fotograaf die de stedenbouwkundige evolutie van de laatste 30 jaar in beeld vastlegde. En ook Nadia Stubbe en Adriën Barbé van KHGK De Plate zijn we erkentelijk voor de logistieke steun en gastvrijheid... .

**Nog tot 31 augustus in het Stadsmuseum
Langestraat 69, lokaal 205 (2de V), Oostende.**

Marc Loy
voorzitter

Driemaandelijks blad van de Oostendse
GIDSENKRING LANGE NELLE vzw.

31ste jaargang
Nummer 2

April - mei - juni 2019

Coverblz. met foto's Dirk Beirens

Colofon

Voorzitter: Marc Loy

Verantwoordelijke uitgever
Marc Loy
Albert I - Promenade 3 / 21
8400 Oostende

Eindredactie, vormgeving en correspondentie
Dirk Beirens
dirkbeirens@telenet.be

De medewerkers aan dit blad zijn zelf
verantwoordelijk voor de door hen
getekende bijdragen.

Overname van artikels/bijdragen **zonder
uitdrukkelijke copyrightvermelding**
mag mits bronvermelding.

Dispatching:
Tel. 059 80 73 81

e-mail: info@oostendeahoy.be

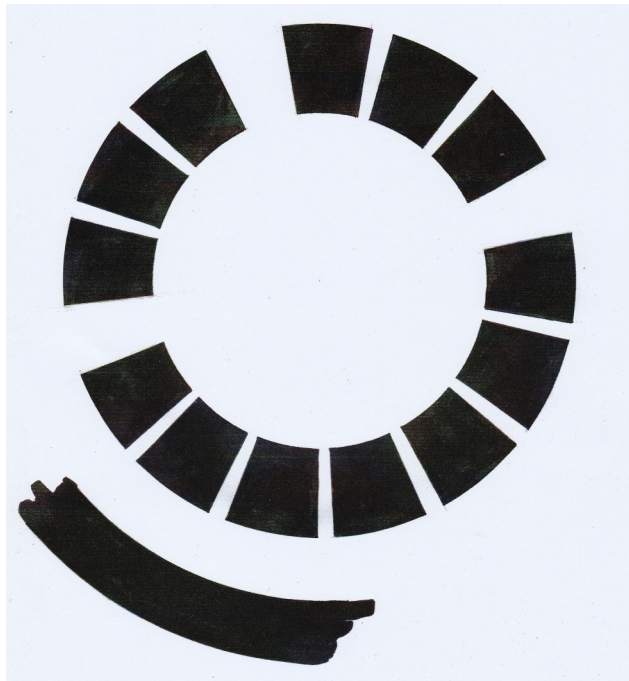
Rekeningnummer:
Gidsenkring Lange Nelle vzw
BE91 3800 0491 8476

Lid wordt u voor 15€ per jaar.
Buitenland: 20€
Gezinskaart: 20€ (2 gezinsleden)
Steunend lid: vanaf 25€ (2 gezinsleden)

Website: www.gidsenkringoostende.be

Gidsenlokaal: Spaans Huisje
Christinastraat, 67 Oostende

Het nieuwe logo van 'Lange Nelle'

De gerenommeerde Oostendse kunstschilder Willy Bosschem ontwierp op vraag van de gidsenkring en naar aanleiding van het 30-jarig bestaan van de vereniging een nieuw hedendaags logo.

De kunstenaar inspireerde zich op de geprononceerde 'O' in de baseline van 'Oostende De Stad aan Zee'. De sterk benadrukte, geblokte cirkel - zeg maar kring - verwijst naar een groep luis-teraars, de artistieke streep onder de 'o' staat voor de gids. De zwarte blokken in de kring refereren aan gebouwen en monumenten van de stad; de smallere,

wittere stroken ertussen zijn dan de straten van Oostende, de bredere de pleinen. Tweemaal groeperen zich drie zwarte blokjes tot een eenheid: een verwijzing naar de drie lichtflitsen van de vuurtoren Lange Nelle, de patroontoren van de vereniging.

Volgens sommigen oogt het logo te abstract en te zuinig, weer anderen zien er een modern metaforisch identiteitsteken in. En jij lezer?

LIDMAATSCHAP 2019

Wie nog niet betaalde/hernieuwde, vindt een rode stip op het adresbandje

Het lidmaatschap 2019 gaat in op 1 januari 2019 en houdt in: ons driemaandelijks gidsenblad met activiteitenkalender, wetenswaardigheden, luchtige en wetenschappelijke bijdragen en deelname (gratis of tegen verminderde prijs) aan onze voordrachten, bezoeken, wandelingen en uitstappen.

Als exclusieve extra krijgt u het waardevolle jaarboek 2019.

Het lidmaatschap voor 2019 bedraagt onveranderd:

- gewoon lid: 15 euro (buitenland 20 euro);
- gezinskaart: 20 euro (2 gezinsleden);
- steunend lid: vanaf 25 euro (2 gezinsleden).

De bijdrage kan worden overgeschreven met het ingesloten formulier op bankrekening **BE91 3800 0491 8476** van Gidsenkring Lange Nelle Oostende vzw, Christinastraat 67 in 8400 Oostende.

Als het leveringsadres verschilt van het adres van de opdrachtgever, wil dit adres vermelden in de mededeling. Leden met gezinskaart en steunende leden kunnen telkens met 2 personen aan de verscheidene activiteiten deelnemen.

Het bestuur dankt u alvast voor uw trouw, belangstelling en steun.

JAARBOEK 2018 voor de leden die lid waren in 2018

(EEN SAMENWERKINGSVERBAND VAN 9 WEST-VLAAMSE GIDSENKRINGEN)

In dit boek stellen onderlegde gidsen een aantal **hoogte-sites** voor. Sommige zijn toegankelijk, andere niet of worden het in de toekomst.

Leden kunnen op vertoon van hun lidmaatschapskaart 2018 of andere legitimatie, dit jaarboek ophalen bij

**Azuriet Reizen,
Kastanjelaan 3 - 8400 Oostende**

Het boek kan ook, mits voorafbetaling van €5, op rekeningnummer **BE91 3800 0491 8476** t.n.v. Gidsenkring Lange Nelle vzw, met vermelding "Jaarboek 2018" opgestuurd worden aan de 2018-leden.

Extra exemplaren, prijs 10 euro (exclusief verzending) kunnen besteld worden bij Etienne Pitteljon via etienne.pitteljon@skynet.be

UITNODIGING AAN DE LEDEN

ZATERDAG 29 JUNI 2019 FEEST LANGE NELLE
IN DE PANORAMAZAAL VAN CC DE GROTE POST

Vanaf 17 uur start receptie

Met als drank cava, wijn, pils, vlierbloesem, water en tafelgroentjes aangevuld met een aantal geserveerde mixhapjes:

mix van bruschetta's (zalm-boerenham-mozzarella-groentjes
scampi filodeeg & gembersaus (warm)
zalm & spinazie in bladerdeeg
gerookte makreel met frisse salade
garnalenballetjes met sambalmayo (warm)
kabeljauw & wortelhumus & kapper

Vanaf 19 uur start walking dinner

VOORGERECHTEN

Vitello Tonnato & Thais soepje met kip/kokos & Quinoahapje

HOOFDGERECHTEN

Schelvis met parelcouscous & artisjok
Tagliata=Rundsentrecote met krieltjes en parmezaan

NAGERECHTEN

Kaastaart - crumble - rode vruchten

Met als inbegrepen drank: wijn, pils, fruitsap en water.

Daarna nog KOFFIE OF THEE

PRAKTISCH

1 Inschrijving bij Patricia Veris via mail in de periode 1 tot en met 15 juni: patricia.veris@skynet.be (naam- aantal personen - leden/niet-leden) >capaciteitsbeperking: wacht niet te lang!

2 Betaling vóór 16 juni 2019:

€ 30 voor leden en € 50 voor niet-leden

Overschrijving op rek. Gidsenkring = BE91 3800 0491 8476

Inbegrepen: receptie (hapjes /drank) - walking dinner (eten/drank en thee/ koffie) Betaling geldt als definitieve inschrijving

UITNODIGING AAN DE LEDEN

ZATERDAG 28 SEPTEMBER 2019
DAGUITSTAP BRUSSEL MET BRUEGEL-WANDELING
& BEZOEK VILLA EMPAIN

PROGRAMMA

7.30 uur Samenkomst aan het Maritiem Instituut,
Mercatorlaan Oostende en heenreis

9.30 uur Aankomst Centraal Station Brussel
& sanitaire stop

10 - 12uur Gegidste rondleiding thema BRUEGEL

12.30 uur Lunch in restaurant Le Basilic
(Basiliek van Koekelberg)

KEUZE (maken)

VOORGERECHT

V1 Ardeense ham V2 Vissoep V3 Vier scampi met look

HOOFDGERECHT

H1 Stoofvlees Vlaamse wijze H2 Tongfiletrollotjes & Rieslingsaus
H3 Koninginnehapje

DESSERT

D1 Bavarois van rode vruchten D2 Dame Blanche
(inbegrepen drank: aperitief, wijn, bier, softdrinks, koffie/thee)

14.30 uur Vertrek naar Villa Empain (F. Rooseveltlaan) en bezoek

17 uur Terugreis met aankomst tussen 18 en 19 uur

PRAKTISCH

1 Inschrijving VANAF 16 JUNI 2019 bij Patricia Veris via mail:
patricia.veris@skynet.be (met vermelding naam- leden/niet-leden &
de per persoon gekozen gerechten; bv. Piet Jansen V1-H3-D1)
>capaciteitsbeperking: wacht niet te lang!

2 Betaling VÓÓR 15 JULI 2019:

€ 50 voor leden en **€ 60** voor niet-leden

>overschrijving op rek. Gidsenkring =BE91 3800 0491 8476

Inbegrepen: bus, lunch, gidsen, toegang

Betaling geldt als definitieve inschrijving

ZATERDAG 15 JUNI 2019:

MARITIEME WANDELING IN BRUGGE

o.l.v. Joris Surmont

De wandeling is uiteraard helemaal gericht op de bloei van de middeleeuwse haven, haar verval en revival in de 17de eeuw en het ontstaan van Zeebrugge.

Parcours: Sasplein, Brasserie Du Phare (start) - Godshuis 'De Schiptjes' - OLV ter Potterie (niet binnen) - Hotel di Medici - St Gilliskerk (binnen beperkt tot de Trinitariërs en Capiteyn Janssins) - Oosterlingenplein - Woensdagmarkt - Jan van Eyckplein - Biskajerplein - Kraanplein - Vlamingstraat - Grote Markt = **einde** (gedeelte 2 wordt nu niet opgenomen: Philip Stockstraat - Burg - Vismarkt - Steenhoudersdijk - Meestraat - Hoogstraat - Verversdijk - Spinolarei - Jan Van Eyckplein)

Langsheen het genoemde traject wordt gefocust op historische figuren, gebouwen en pleinen in relatie met het maritieme en minder op de aspecten die aan bod komen tijdens een klassieke rondleiding. We bezoeken kort O.-L.-V.-Ter Potterie en de Sint-Gilliskerk.

Joris Surmont is een gepensioneerd marineofficier, industrieel ingenieur elektronica, stads-gids Brugge en streekgids Brugse Ommeland.

Brugge rond 1649 door Joan Blaeu in de Atlas van Loon

Afspraak: 14 uur stipt aan de **Brasserie Du Phare** aan het Sasplein 2 (zie plan hierboven rechts) en einde op de Grote Markt, waar je de bus kunt nemen naar de startplaats of het station.

Duur 2 uur - Leden: gratis & niet-leden: € 2,5

Inschrijving bij Patricia Veris liefst 8 dagen op voorhand.
op 059 80 62 39 of via mail: patricia.veris@skynet.be

DONDERDAG 26 SEPTEMBER 2019

BEZOEK AAN HET MARITIEM INSTITUUT MERCATOR

Het Maritiem Instituut Mercator is de naam van wat eens de Visserijschool John Bauwens was. Sinds 1963 is de school onder dak in een complex aan de Mercatorlaan. Het instituut telt ongeveer 130 leerlingen die de opleidingen Maritieme Technieken Dek of Maritieme Technieken Motoren kunnen volgen.

Wie afstudeert aan het M.I. Mercator - School voor zeevaart & techniek- is een vakman die door zijn nautische totaal kennis niet enkel terecht kan in de zeevisserij, maar ook een toekomst kan uitbouwen bij een rederij, een scheepsbouwer, een sleep- of baggerbedrijf, de zeemacht, de koopvaardij, in de pleziervaart of op een boortoren.

Afspraak: 14 uur stipt aan het **Maritiem Instituut Mercator** (in de volksmond 'Visserijschool'), Mercatorlaan, Oostende (in de buurt van de oude watertoren)
Leden: gratis -niet-leden: €2,5

Inschrijving bij Patricia Veris liefst 8 dagen op voorhand.
op 059 80 62 39 of via mail: patricia.veris@skynet.be

VRIJDAG 18 OKTOBER 2019

WAS DE BRAND VAN DE SINT-PIETERSKERK (14.08.1896) ... EEN AANSLAG??

Geïllustreerde lezing door ir. Luc Glorieux, architect

Aansluitend op zijn lezing van 11 januari 2019 over de geschiedenis van de Sint-Pieterskerk heeft ir. Luc Glorieux het deze keer over de mysterieuze brand van diezelfde kerk die ontstond op 14 augustus 1896.

Met een powerpointpresentatie waarin beelden voorkomen van vóór, tijdens en na de brand onderzoekt Luc Glorieux de thema's

- 1 Slachtoffers
- 2 Hypotheses over de oorzaak van de brand
- 3 Gevolgen van de brand.

De illustratie is een mooie pen-tekening van F. Gailliard, d.d. 23 augustus 1896, met zicht op de noordbeuk in brand. Ze verscheen in Le National Illustré.

Luc Glorieux baseerde zich onder meer op de aan hem geschonken verzamelmap van Pierre Claes, gewezen voorzitter van de 'Peperbusse-Sociëteit'. Wie nog ongekende info hierover heeft mag Luc contacteren via mailadres: luc.glorieux@pandora.be

Afspraak: 19.30 uur Spaans Huisje, Christinastraat 67, Oostende

Maximaal 25 personen - Leden: gratis & niet-leden: € 2,5

Inschrijving bij Patricia Veris, liefst 8 dagen op voorhand.

op 059 80 62 39 of via mail: patricia.veris@skynet.be

Bij grote belangstelling kunnen we uitwijken naar het stadsmuseum, maar daar word je tgt. per mail van verwittigd.

VRIJDAG 29 NOVEMBER 2019

HET OOSTENDSE KRAAMBED vroeger & nu

Geïllustreerde lezing door bestuurslid Annie Storme

Zwangerschap, geboorte en kraambed betekenen steeds hoop en voldoening in het leven van de vrouw. Moeder en pasgeborenen werden vroeger thuis door vroedvrouw en familie verzorgd.

Sociologische omwentelingen hebben deze toestand veranderd en geboorte en kraamzorg werden naar moederhuizen of kraamafdelingen verlegd. Die evolutie heeft ook in Oostende plaats gehad. Al in de 19de eeuw waren in Oostende kraamafdelingen aanwezig, sommige waren aan een ziekenhuis verbonden, andere niet.

In deze lezing beschrijft Annie Storme de toestand in Oostende, vroeger en nu.

Beeldbank Kustergoed, nr. M001039
Oostende 1958—schenking Marèse Daems

kind op komst
info over zwangerschap en geboorte

Op dinsdagen 6, 13 en 20 maart

INFORMATIEAVONDEN

Beide Oostende materniteitsrichten, in samenwerking met Kind en Gezin deze avonden gratis in
H. SERRUYSZIEKENHUIS 19.30U
A.Z. DAMIAAN 20U

Wij nodigen jou en je partner uit

Kind & Gezin

Beeldbank Kustergoed, nr. AF/62159 < Infoavond 'Kind op komst - info over zwangerschap en geboorte voor jou en je partner'

Een samenwerking tussen H. Serruysziekenhuis, A.Z. Damiaan en Kind & Gezin

Afspraak: 19.30 uur Spaans Huisje, Christinastraat 67, Oostende

Maximaal 25 personen - Leden: gratis & niet-leden: € 2,5

Inschrijving bij Patricia Veris, liefst 8 dagen op voorhand.

op 059 80 62 39 of via mail: patricia.veris@skynet.be

Bij grote belangstelling kunnen we uitwijken naar het stadsmuseum, maar daar word je tgt. per mail van verwittigd.

ZOMERWANDELINGEN 2019 GEORGANISEERD **DOOR TOERISME OOSTENDE**

De wandeling (duur 2 uur) is gratis maar reservatie vooraf via Toerisme Oostende is verplicht. (aantal deelnemers beperkt tot 25) Dat kan telefonisch op het nummer 059 70 11 99 of via e-mail naar info@visitoostende.be. Gidsenkring Lange Nelle is niet aansprakelijk voor mogelijke fouten en/of wijzigingen in de onderstaande programmatie.

(tenzij anders vermeld) Telkens afspraak in lounge Toerisme Oostende voor stipt vertrek om 10.30 uur.

WOENSDAG 3 JULI >> LEOPOLD II-WANDELING

DINSDAG 9 JULI 2 >> FIETSTOCHT GROEN LINT
DUUR 3 UUR (max. 14, min. 8 deelnemers) + Afspraak onder de luifel van het Kursaal voor stipt vertrek om 9.30 uur.

WOENSDAG 10 JULI >> OOSTENDE IN HET INTERBELLUM

DONDERDAG 11 JULI >> VUURTORENWANDELING
Afspraak op de OOSTEROEVER aan de aanlegsteiger van de overzet > Maritiem Plein /Vuurtoren voor stipt vertrek om 10.30 uur.

DINSDAG 16 JULI >> VAN MELKKOE TOT WITTE OLIFANT

WOENSDAG 17 JULI >> WANDELING PETIT NICE>PETIT PARIS

DONDERDAG 18 JULI >> ERFGOED MET SMAAK-WANDELING

DINSDAG 23 JULI >> BEELDENWANDELING

WOENSDAG 24 JULI >> VISSERSKAAIWANDELING

DONDERDAG 25 JULI >> FIETSTOCHT GROEN LINT
DUUR 3 UUR (max. 14, min. 8 deelnemers) + Afspraak onder de luifel van het Kursaal voor stipt vertrek om 9.30 uur.

DINSDAG 30 JULI >> LEOPOLD II-WANDELING

DONDERDAG 1 AUG. >> VUURTORENWANDELING
Afspraak op de OOSTEROEVER aan de aanlegsteiger van de overzet > Maritiem Plein /Vuurtoren voor stipt vertrek om 10.30 uur.

- WOENSDAG 7 AUG. >> WANDELING PETIT NICE>PETIT PARIS**
- DONDERDAG 8 AUG. >> FIETSTOCHT GROEN LINT**
DUUR 3 UUR (max. 14, min. 8 deelnemers) + Afspraak onder de luifel van het Kursaal voor stipt vertrek om 9.30 uur.
- DINSDAG 13 AUG. >> OOSTENDE IN HET INTERBELLUM**
- WOENSDAG 14 AUG. >> ERFGOED MET SMAAK-WANDELING**
- DONDERDAG 15 AUG. >> BEELDENWANDELING**
- ZONDAG 18 AUG. >> MARITIEME AVONDWANDELING**
LET OP: afspraak om 18.30 uur + nadruk op zee, strand, haven, ...
- DINSDAG 20 AUG. >> FIETSTOCHT GROEN LINT**
DUUR 3 UUR (max. 14, min. 8 deelnemers) + Afspraak onder de luifel van het Kursaal voor stipt vertrek om 9.30 uur.
- WOENSDAG 21 AUG. >> VAN MELKKOE TOT WITTE OLIFANT**
- DONDERDAG 22 AUG. >> VUURTORENWANDELING**
Afspraak op de OOSTEROEVER aan de aanlegsteiger van de overzet > Maritiem Plein /Vuurtoren voor stipt vertrek om 10.30 uur.
- WOENSDAG 29 AUG. >> VISSERSKAAIWANDELING**

WIJKGRENZEN

Beleidsplan 19-03-2003 (ex)

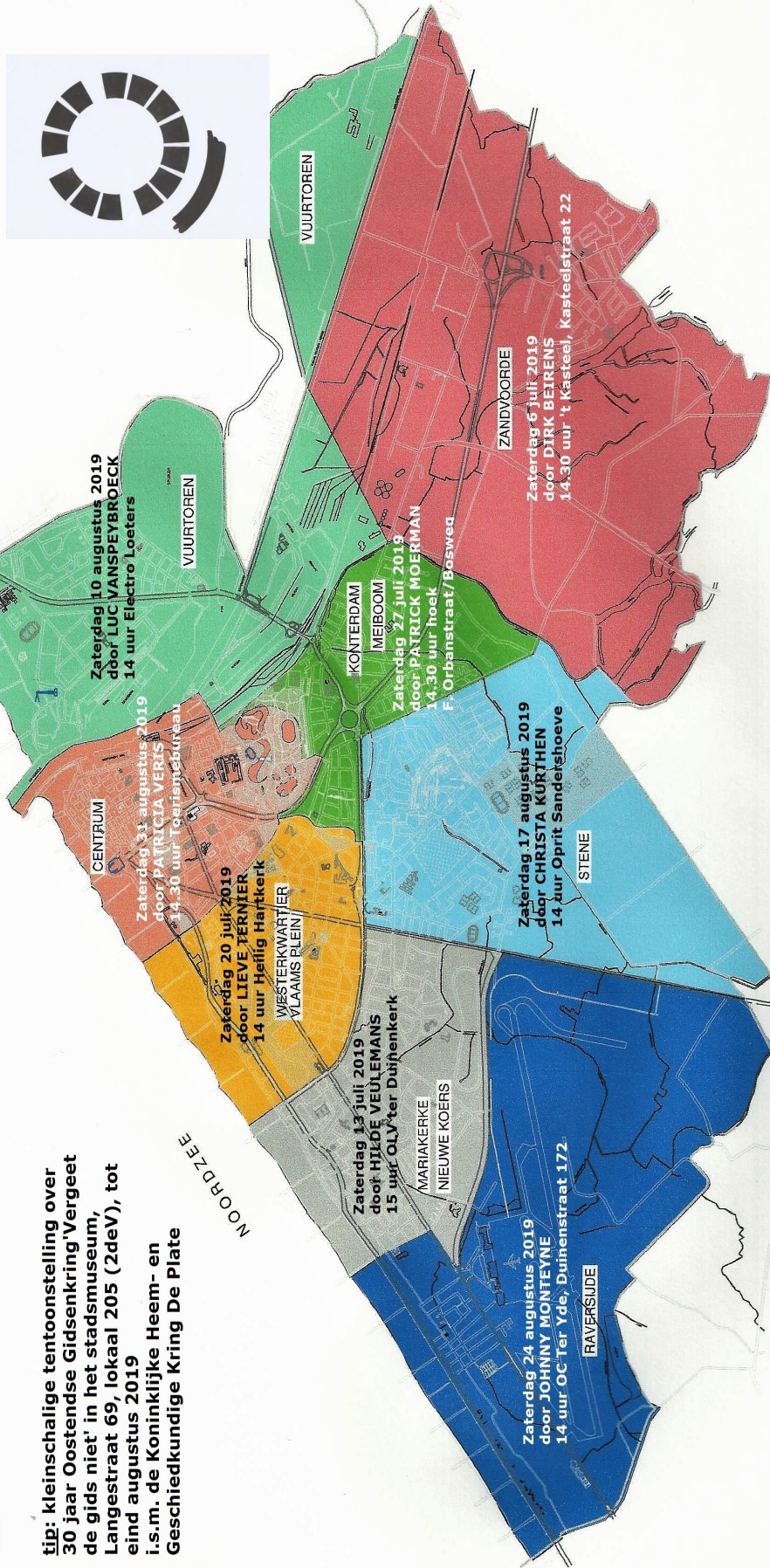
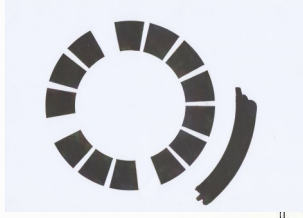
STRATENPLAN

01-2007

tip: kleinschalige tentoonstelling over 30 jaar Oostendse Gidsenkring 'Vergeet de gids niet' in het stadsmuseum, Langestraat 69, lokaal 205 (2deV), tot eind augustus 2019
i.s.m. de Koninklijke Heem- en Geschiedkundige Kring De Plate

GRATIS WIJKWANDELINGEN door de Oostendse Gidsenkring
'Lange Nelle' n.a.v. haar 30-jarig bestaan.
Wel reserveren (max. 25p) via patricia.veris@skynet.be

Gidsenkring Oostende 'Lange Nelle' > aanbod zie www.gidsenkringoostende.be
dispatching: info@oostendeahoy.be + 059 80 73 81

ZOMERWANDELINGEN 2019 GEORGANISEERD DOOR GIDSENKRING
LANGE NELLE OOSTENDE;
IN HET KADER VAN 30 JAAR LANGE NELLE
BIEDEN WE WIJKWANDELINGEN AAN

De wandelingen zijn gratis maar om een idee te hebben van het aantal deelnemers (maximum 25 per wandeling) reserveer je plaats via patricia.veris@skynet.be.

ZATERDAG 6 JULI 2019 : ZANDVOORDE door DIRK BEIRENS

Afspraak om **14.30** uur aan Wijkcentrum 't Kasteel (herenhuis aan de straatkant), Kasteelstraat 22, Zandvoorde. Einde omstreeks **17 uur** (luswandeling) aan 't Kasteel (parkeermogelijkheid via oprit links of aan de kerk wat verder).

Komen o.a. aan bod: polderdorp, 't Kasteel, kerk, wijkdelen, scholen, begraafplaats, Keignaert, skeelerpiste, 't Klokhof, N. Inouepad.

ZATERDAG 13 JULI 2019 : MARIAKERKE-NIEUWE KOERS door HILDE VEULEMANS

Afspraak om **15 uur** aan de Onze-Lieve-Vrouw-ter-Duinenkerk in de Dorpsstraat voor een wandeling tot omstreeks **17 uur**.

ZATERDAG 20 JULI 2019 : WESTERKWARTIER-(VLAAMS PLEIN) door LIEVE TERNIER

Afspraak om **14 uur** aan de H. Hartkerk voor een luswandeling van twee uur door het Westerkwartier. Einde **16 uur** aan de H. Hartkerk. Opmerking: het deel Vlaams Plein komt nu niet aan bod.

ZATERDAG 27 JULI 2019 : KONTERDAM-MEIBOOM door PATRICK MOERMAN

Afspraak om **14.30** uur in de Frère Orbanstraat aan de roodbakstenenmuur op de hoek met de Bosweg tegenover het benzinstation Q8. Einde voorzien omstreeks **16.30** uur aan het AZ Damiaan (= een kleine 200 m van de Armenonville, voor wie wil bij-praten/drinken).

Tien jaar na de laatste wijkwandeling neemt de gids jullie mee op een twee uur durende tocht en ontdekken we wat er over gebleven is en wat er veranderd is in de wijk Konterdam-Meiboom..

Zandvoorde, luchtfoto dorpskern met OLV-kerk en gemeentehuis.
Foto Marcel Braet jaren '90

Westerkwartier, Heilig Hartkerk kant van de Beeldhouwersstraat
Foto D. Beirens

ZATERDAG 10 AUGUSTUS 2019 : VUURTORENWIJK door LUC

VANSPEYBROECK

Afspraak om **14 uur** aan Elektro Loeters, hoek Dr. Ed. Moreauxlaan / Voorhavenlaan. Luswandeling tot ongeveer 16 uur. Tramhalte voor de deur + parking aan het sportcentrum 'De Spuikom' aan de Spuikom.

ZATERDAG 17 AUGUSTUS 2019 : STENE door CHRISTA KURTHEN

Afspraak om **14 uur** oprit Sandershoeve over restaurant De Vlasschaard. Einde omstreeks 16 uur aan de Molen van Stene.

Naast de bruisende Stad aan Zee Oostende ligt Stene, een pittoresk en rustig dorpje.

Midden in het groen en vredig heeft het dorp een boeiende geschiedenis, die al vroeg begint bij Karel de Grote. Sinds 1995 ziet Stene als beschermd dorpsgezicht zijn waarde verzekerd. De kerk Sint-Anna, de oude molen, het kerkplein, het graf van Jozephus Gezelle, de pastorie en de polders vertellen over de jaren van voorspoed en tegenslagen. De toekomst brengt projecten van Cohousing in oude dorpsboerderijen en 'de tuinen van Stene' worden een bio-voedsel- en landbouwpark voor de stad. De verhalen over de verdwenen en de huidige cafés vertellen we er graag bij.

ZATERDAG 24 AUGUSTUS 2019 : RAVERSIJDE door JOHNNY MONTEYNE

Afspraak om **14.00 uur** aan OC Ter Yde, Duinenstraat 172, waar de wandeling omstreeks 16 uur ook eindigt

Heb je zin om de verborgen parels van deze wijk beter te leren kennen? Een gids brengt je naar de leukste en wie weet wel verborgen plekjes van de wijk, en neemt je mee terug in de tijd... We komen er te weten hoe de badplaats ontstaan is, en ook de "petit histoire" komt ruimschoots aan bod ...

ZATERDAG 31 AUGUSTUS 2019 : STADSKERN/CENTRUM door PATRICIA VERIS

Afspraak om **14.30** uur aan het Toerismebureau, Monacoplein voor een luswandeling door 't centrum die eindigt omstreeks 16.30 uur.

Komen o.a. aan bod: ontstaan stad, kursaal, Ensorhuis, Feestpaleis, Huize Louise-Marie, Kapucijnenkerk, visserskwartier, Visserskaai, St.- Petrus-& -Pauluskerk, Leopoldpark, CC De Grote Post.

Raversijde, Duinenstraat nr. 87, Onze-Lieve-Vrouwekapel (1961) en voormalige camping.
Foto D. Beirens jaren '90

Vuurtorenwijk De Oesterput, kwekerij en ook Oesterhoeve B&B en vakantieologies
Foto D. Beirens jaren '90

ENSORHERDENKING 2019

Op zaterdag 13 april (= James' geboortedatum in 1860) legde voorzitter Marc Loy zoals elk jaar een bloemenkrans neer bij het graf. Bart Van Kerckhove componeerde ter gelegenheid van de 70ste verjaardag van Ensors overlijden 'Masques et squelettes' voor fluit en piano. Hij voerde het zelf uit samen met collega's van het Conservatorium aan Zee. Collega Nancy Zwaenepoel vatte de geest van de Oostendse meester in woorden.

In 1917 vond in het Oostendse conservatorium de eerste opvoering plaats van Ensors balletpantomime 'La Gamme d'Amour'.

Astropolis wordt een heus 'Space Science Center' te Oostende dat sterrenkunde en ruimtevaart brengt in één boeiend geheel. Zo kun je in de beide tentoonstellingszalen terecht voor tijdelijke thema-gerichte exposities. Het multifunctionele auditorium dient dan weer voor cursussen, debatten en voordrachten maar ook voor vertoningen van documentaires als planetariumvoorstellingen. Voor leuke en innovatieve knutselactiviteiten kun je terecht in de workshopruimte. Buiten, op en naast het pand, kun je in de waarnemingskoepels de wonderen van het heelal aanschouwen doorheen een resem telescopen. Met overdag de Zon en, eens deze onder is gegaan, de Maan en planeten. Ook asteroïden, kometen en zelfs enkele 'deep-sky' objecten behoren tot de mogelijkheid. Zolang het weer het toe laat natuurlijk. Eens uw honger naar kennis gestild is, kun je terecht in onze cafetaria voor een lekkere verfrissing en ook op ons terras voor natuurgenoet. (<https://astropolis.be/>)

Contact

Prins Roselaan 185
8400 Oostende (B)
E-mail: info@astropolis.be
Telefoon: 059 51.83.88

De Belgische Noordzee ... wind in de molenwieken

De 44 windturbines van **Norther**, het grootste Belgische windpark op zee, zijn allemaal geïnstalleerd. Dat gebeurde in minder dan drie maanden, een record (<https://www.norther.be>)

Het **Rentel** offshore windpark telt 42 windturbines en zal elk jaar ongeveer 300.000 gezinnen van stroom voorzien > capaciteit 309 MW > oppervlakte 22, 72 km² > gemiddelde waterdiepte tussen 22 en 36 m > 34 km van Zeebrugge en 40 km van Oostende. (<https://www.rentel.be/nl>)

Jeannine Laplasse:

Ik lees in het trimestrieel blaadje van de Kon. Federatie der Belgische Zeelieden wat uitleg over 'Lap- en bijnamen bij vissers van de westkust'.

Daarbij is ook de oorsprong van de naam van 'Pette Petrol' vermeld. **Pette Petrol alias Karel Zonnekein**, was uit De Panne afkomstig. Deze familie had de gewoonte, ten tijde van de typische 'pannepotten' bij stormweer, petroleum in het water te gieten, om de zee rondom het scheepje ietwat te bedaren.

ERFGOEDDAG 28 APRIL 2019

Trefcentrum Marionettentheater **Kallemoeie**

Sint-Franciscusstraat 37 - Oostende

14.00 uur: uitreiking oorkondes 'Pétsje Lap' of '**Métsje Lap**' aan de peters en meters die zich ontfermen over een marionet. Secretaris Patricia koestert onze (= Lange Nelle) **Pette Petrol** (zie vorig gidsenblad).

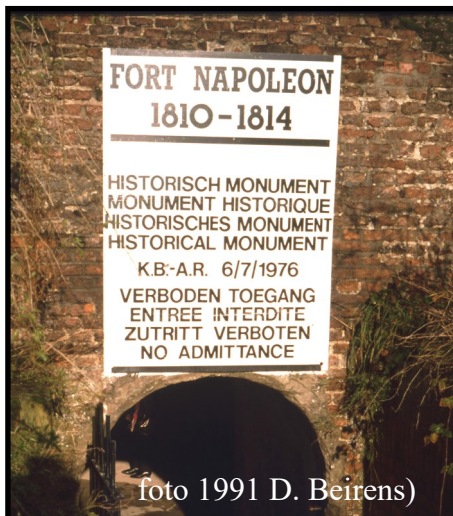

foto 1991 D. Beirens)

Toerisme Oostende en erfgoedvereniging Herita werken aan een nieuwe invulling voor het Fort Napoleon.

Voor de horecazaak wordt een nieuwe uitbater gezocht. Vanaf 15 september 2018 sloot het fort voor noodzakelijke verbeterings- en beheerswerken om vermoedelijk in oktober 2019 weer open te gaan.

https://nl.wikipedia.org/wiki/Fort_Napoleon ;

Op 8 maart 1995 werd het fort onteigend van de federale regering en op 20 augustus 1996 in erfpacht gegeven aan Erfgoed Vlaanderen. Die vzw ging in 2012 op in de nieuwe Vlaamse erfgoedorganisatie **Herita** die thans instaat voor het beheer van de site. Het fort werd in verschillende fases prachtig gerestaureerd in de periode 1995-2000 en werd officieel heropend op 7 april 2000.

Van de Koningin Astridlaan met tramsporen, rechtover het Thermae Palace, mocht je vroeger als fietser de **SPORTSTRAAT** niet in want er lagen sporen naar het tramdepot en de straat was daardoor minder breed dan ze scheen te zijn.

En daarvoor bedacht men een veilige oplossing aan de zijkant van het recreatieparkje aan de bibliotheek.

Op de foto zie je het dubbele fietspad met rechts de conciërgewoning van de Wellington Hippodroom ofte renbaan. (foto D. Beirens)

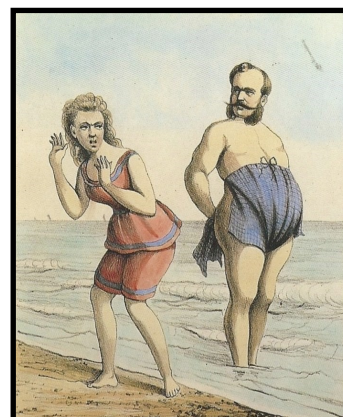
Olivier Willems, chocolatier uit Oostende & Zandvoorde, Alfons Pieterslaan 120, meldt:
 “In samenwerking met striptekenaar en toffe mens Constantijn Van Cauwenberge maakte ik de 70% cacao 'Ensor Chocolate Box'. De opbrengst van de verkoop wordt gebruikt voor de bouw van een nieuw James Ensor-dierenasiel. <https://www.facebook.com/olivierwillemschocolatier/>

een netwerk van lijnen, masten en zuilen

Foto D. Beirens

Zij: How! Shocking!
 Hij: Il n'y a plus de costumes, bégueule (= preutse mie)

AZURIET

UW REIS-ONZE PASSIE

OOSTENDE
 Kastanjelaan 3
 8400 OOSTENDE
info@azuriet.be
 059 51 49 51
www.azuriet.be

OUDENBURG
 Hoogstraat 13
 8460 Oudenburg
hilde@azuriet.be
 05979 55 05

TENTOONSTELLING: VERNIELING EN WEDEROPBOUW. OOSTENDE 1944-1958.

(<https://www.uitinvlaanderen.be/agenda/e/tentoonstelling-vernieting-en-wederopbouw-oostende/293fae05-6f28-4603-b748-6b88139bae23>)

Oostende kreeg het tijdens de Tweede Wereldoorlog zwaar te verduren waardoor in 1944 enkel een verwoeste stad in puin achterbleef. Zowel toonaangevende gebouwen zoals het stadhuis, het kursaal, het hoofdpostkantoor, de hippodroom en de vismijn als de pittoreske kustwoningen werden met de grond gelijk gemaakt. Daarbij kwam nog dat de belangrijke stedenbouwkundige beslissingen die vóór de oorlog waren genomen, werden verworpen. Na de oorlog startte toenmalig burgemeester Henri Serruys meteen met de wederopbouw van zijn stad.

Met de verlossende bevrijding op 8 september 1944 kreeg het stadsbestuur opnieuw de ruimte om Oostende weer op de toeristische kaart te zetten. In 1945 werd architect Arnold De Vos aangesteld als stadsingenieur en werd het officiële startschot voor de wederopbouw gegeven. Hij en J.J.

Eggericx, die als raadgevend stedenbouwkundige werd benoemd, maakten een nieuw urbanisatieplan voor Oostende op. De tentoonstelling weerspiegelt een zwaar gehavende stad die op een korte tijdsperiode weer de uitstraling van de 'Koningin der Badsteden' moest uitdragen. Toch is de expo 'Vernieling en wederopbouw. Oostende 1944-1958' veel meer dan een architectuurtentoonstelling. Je krijgt een overzicht van de vele bouwactiviteiten, maakt uitgebreid kennis met de spilfiguren die Oostende opnieuw groot maakten en ziet hoe de stad in een korte tijd enorm evolueerde. Hiermee is Oostende de eerste stad in België die een dergelijke expositie brengt rond het thema wederopbouw. Het is een niet te missen reis door een belangrijk stukje geschiedenis van Oostende dat door de expo tastbaarder gemaakt is dan ooit getoond.

Curator van de expo is Marc Dubois die recent de Ultima Architectuurprijs 2018 ontving. De wetenschappelijke stuurgroep is samengesteld uit Norbert Hostyn, Erwin Mahieu, Virginie Michils, Claudia Vermaut, Gregory Boite en Martine Meire. In het kader van de tentoonstelling zullen eveneens geleide bezoeken aan prestigieuze, Oostendse gebouwen en rondleidingen met gids georganiseerd worden. Ook voor de kinderen valt er heel wat te beleven en kunnen ze deelnemen aan een interactieve zoektocht die tijdens de openingsuren van het museum steeds ter beschikking is.

Zie ook **UIT IN OOSTENDE** (brochure mei 2019 - digitaal = <https://www.oostende.be/file/download/9a8cd3df-b6c3-42e8-8cee-33c5f0ca03e5/A528A4745943E68B18B762C530C8BABA>)
Marc Dubois, curator van de tentoonstelling over de vernieling en de wederopbouw van Oostende na W.O. II pp. 44-46

**Tentoonstelling in de Venetiaanse Gaanderijen
van 25 mei tot 29 september 2019
Open van maandag > zondag van 14 tot 18 uur
en ook op zondag VM 10—12 uur.**

RUIWE WONING OP PIEPKLEIN PERCEEL

In de St.-Paulusstraat in Oostende, midden in het oude visserskwartier, stond ooit een viswinkeltje. De smalle gevel geprangd tussen de belendende panden, het perceel piepklein met maximaal 33 m² te bebouwen oppervlak. Die beperkte ruimte schrikte het inventieve kunstenaarskoppel (nvdr en beschermcomitélid van 'Lange Nelle') Pierre Claes en Viviane T'Joen echter niet af om er een woning op te trekken met woonruimte, inclusief schildersatelier annex bureau, een kleine exporuimte, garage, solarium en lift. (tekst & foto Marc Loy).

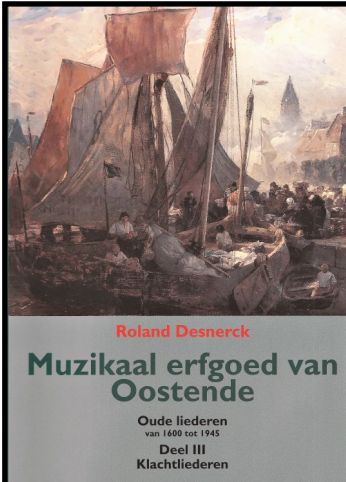
Het volledige artikel lees je in de Krant van West-Vlaanderen van 19 april 2019.

REPRODUX

Heilig Hartlaan 13
8400 OOSTENDE
Tel. 059/70.16.12
Fax 059/80.66.57
e-mail: reprodux@telenet.be
www.reprodux.be

PRINTEN – PLOTTEN
KOPIEREN – DIGITALISEREN
INBINDEN – LAMINEREN
KANTOORARTIKELEN
STEMPELS – GRAVEERPLATEN

Oostende- en dialectkenner Roland Desnerck presenteerde onlangs het derde deel van zijn trilogie “**Muzikaal erfgoed van Oostende, van 1600 tot 1945**”.

Deel 1 ‘Noch klachten noch kluchten’

Deel 2 ‘Kluchtliederen’

Deel 3 ‘**Klachtliederen**’.

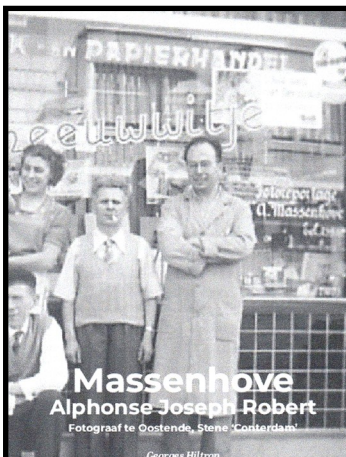
Dit boek van 584 bladzijden bevat liederen die ernst of tranerigheid verwekken en meestal smartlappen zijn. Ze handelen over liefdesverdriet, oorlog, soldatenleven en weeskinderen. Ook ‘heiligen’ komen aan bod. 1015 liederen in alweer een Oostendse erfgoedschatkist.

Kon je ooit door en over de Spuikom lopen ... ? Jawel ...

Die vraag stelde één van de deelnemers aan de aprilfietstocht (ontworpen en begeleid door Frank Goeminne en Dirk Verstraete) van Lange Nelle in het havengebied van Oostende. **Georges Ruys** formuleerde volgend antwoord.

In WO II bouwden de Duitsers een dijk in de spuikom; ze bevond zich op circa 50-75 meter van de sluizen bij de RYCO. Doel was het leeglopen van de spuikom te beletten bij een bomaanval op de sluizen, en zodoende het watervliegplein onbruikbaar te maken. Ongeveer half januari 1941 werd begonnen door het laten leeglopen van de spuikom en de dijk was verbazend snel afgewerkt. Grote palen werden ingeheid waarop met balken een constructie werd gebouwd belegd met betonplaten. Er was een talud ter versteviging aan beide kanten van de dijk. Men kon met paard en kar erover rijden. Het waterpeil werd door het bouwen van de dam één meter verhoogd, ideaal voor de landing der watervliegtuigen, drie toestellen van het type HE59c van de 3e Seenot Gruppe (zeereddingsdienst) /zie internet voor foto's van de toestellen /. De dam leverde maar weinig baat want eind oktober 1941 werd de basis opgedoekt en verplaatst naar Zeebrugge.

De dijk werd doorstoken in 1947 en afgebroken. Sommige resten van de verticale palen zijn nog te zien bij het leegtrekken van de Spuikom.

Dit album is een beperkte samenstelling van het **fotografisch werk van Massenhove Alphonse Joseph Robert** als fotograaf te **Oostende en later op de Konterdam**, een wijk te Stene, aangevuld met opmerkingen van zijn hand. Auteur is **Georges Hiltrop**. Het boek telt 70 blz. en kost €25.01.

Meer info en bestelling via onderstaande link

<https://www.shopmybooks.com/BE/nl/book/georges-hiltrop-1/massenhove-alphonse-joseph-robert-fotograaf-te-oostende-stene-conterdam-3>

OOSTENDSE VISSERSVAARTUIGEN

Tentoonstelling in het stadsmuseum van 25 mei tot 22 september 2019 samengesteld door de H.G.K De Plate.

De ontplooiing van de scheepvaart was van groot belang voor onze gewesten. Door het ontstaan van visserssteden, vishandel en nieuwe visserij- en bewaarmethodes ontwikkelde men vanaf de vroegste tijden tot heden verschillende scheepstypes: van zeilsloep, langbomer, schover, tweemastsloep tot stoom- en hekreiler.

In Oostende waren sinds 1783 de meeste scheepswerven zoals Panesi, Deweert, Borrey, Denye en Loy gevestigd aan het derde handelsdok. Tot kort na de Tweede Wereldoorlog werden er houten vissersvaartuigen gebouwd en hersteld.

Aansluitend bij de tentoonstelling hierboven vonden we in het onregelmatig verschijnend tijdschrift **DE BADGAST**, jaargang 4, nummer 17 van 23 september 1936 een **interview** met de heer **Victor Seghers over de zeevisserijscheepsbouwkunde** in het kader van een NIR-radiomontage over de kust, in een redactie van de Oostendse leraar-schrijver-journalist **Karel Jonckheere**.

DE BADGAST

De Vlaamsche Toeristenbond voor de Vlaamsche Kust

Stichter-Bestuurder : J. Van Overstraeten

Redactie : Karel Jonckheere, Plantenstraat, 76, Oostende

Beheer : A. Vervaeke, 50, Jozef II straat, Oostende — Tel. 900 — Postrek. 690.84.

Abonnement (Binnenland : 7 fr. (voor niet-leden V. T. B. : 10 fr. (Losse nummers . 0 50 tr.
(Buitenland : 9 fr. (voor niet-leden V. T. B. : 12 fr.

Langs de kust worden er over 't algemeen alleen vissersvaartuigen gebouwd, waarvan nog een groot gedeelte in hout. Langzamerhand nochtans vermindert de houten bouw ten voordele van staal en nu worden stalen sloepen alleen in Oostende gebouwd bij Béliard, Crighton en de firma A. Seghers. Die laatste durfde het aan het eerste stalen schip hier te bouwen. Het werd te water gelaten op 22 maart 1924 en sedertdien zijn er een 40-tal schepen in staal van de Oostendse werven van stapel gelopen.

De houten schepen worden voor het ogenblik in Oostende geconstrueerd door Jan Borrey, weduwe Deweert, Richard Panesi, Jules Deneye, Hillebrandt – Loy en Crabeels.

BOUW VAN EEN SCHIP ...

Vooraleer met de bouw van een schip te kunnen beginnen ben ik verplicht een groot aantal plannen te maken. Daarop staan de kleinste bijzonderheden vermeld. Dat plan wordt onderworpen aan de goedkeuring van de klant en van de scheepvaartinspectie. Na hun instemming wordt het schip uitgeslagen. Dat betekent een schip op ware grootte op de spantenvloer weer te geven en dit door opmeting, van de lijnentekening af, op kleine schaal. Dan worden de houten mallen of scheepsvormen gemaakt voor het plooiën en vormen van spanten, kiel, stevens, dekbalken, enz. De vorm van de verschillende platen wordt eveneens van de vloer afgenomen.

De spanten bestaande uit hoekijzers worden in een grote oven gewarmd en dan op de spantenplaat getrokken volgens de vorm van de mal. Dan worden de gaten erop afgetekend en geponst of geperst en kan de spant verbonden worden met de wrangen en dekbalken.

Terzelfdertijd worden de platen getekend en gevormd, de gaten geponst of geboord en kan de montage beginnen. Het schip wordt dan in elkaar gezet met monteerbouten tot alles op zijn plaats komt en dan eerst kan het klinkwerk beginnen. In een trailer van ongeveer 100 ton bruto zitten 30.000 klinknagels wat ons verplicht 70.000 gaten te boren of te ponsen. Verder kan ik ook zeggen dat er ongeveer 2000 lopende meter hoekijzers en 1000 m² plaat nodig is, wat 80.000 kg bewerkt ijzer betekent.

Afhankelijk van de grootte van het schip duurt de bouw van 6 tot 10 maanden.

Bij de bouw van een schip doen zich zelden verrassingen voor. Toch kan het wel eens gebeuren dat bij de tewaterlating het schip niet wil glijden of dat het halfweg blijft steken en het is ook al gebeurd dat schepen omslaan als ze in aanraking met het water komen.

Om de groei van de scheepstimmerwerven te stimuleren is er één leuze: **EET MEER VIS!** Als alle Belgen maar 1 kg vis MEER per jaar zouden eten, dan zouden er veel meer schepen gebouwd moeten worden.

Er wordt ook geprobeerd een grotere snelheid aan de treilers te geven om binnen de kortste tijd ver afgelegene visgronden te bereiken. Dan moeten we zorgen voor een romp die de waterverplaatsing zo klein mogelijk houdt zonder de stabiliteit te verminderen. We proberen dat doel te bereiken door elektrisch lassen. De moderne schepen worden bijna uitsluitend voortgestuwd door dieselmotoren.

De geheimzinnige stad
23 juni - 13 oktober 2019
HET SPILLIAERT HUIS
Rotonde West, Thermae Palace (kant Hippodroom)
Koningin Astridlaan 7 Oostende

UIT PAS

Thermae Palace, Oostende, HISCOX, Duvel, Degroof Petercam, Sotheby's

OOSTENDE
DE STAD
AAN ZEE

14—15—16 juni 2019
Sint-Antoniuskerk
Vuurtorenwijk
Oostende

MERKWAARDIGE
BOUWWERKEN
OP DE OOSTEROEVER

BELGISCHE BETON
MAATSCHAPPIJ

VRIJE TOEGANG
VRIJDAG VAN 09.00 TOT 18.00 UUR
ZATERDAG VAN 09.00 TOT 18.00 UUR
ZONDAG VAN 10.30 TOT 18.00 UUR
DAVIDSFONDS VUURTOREN

Aan de hand van foto's van 2 iconische **Oostendse souvenirwinkels** gaf de tentoonstelling in de Nieuwe Gaanderijen 'Souvenir d'Ostende: Souvenirwinkels in Oostende' de bijzondere sfeer van de wereld van de kustsouvenirs weer. Ontdek de foto's ook op www.beeldbankkusterfgoed.be/oostende.

De **Oostendse kunstenaar James Ensor** (1860-1949) groeide op boven de winkel van zijn moeder die in souvenirs, chinoiserie en maskers handelde. Maskers en kunst uit het Verre Oosten kwamen later vaak terug in Ensors werk.

Het **echtpaar Vanhoeck-Pierre**, dat sinds 1978 de bekende schelpenwinkel op de Groentemarkt uitbaatte,

bewonderde Ensor. Veel elementen in de etalage verwezen dan ook naar de kunstenaar. In 1995 sloot het pand de deuren. Twintig jaar lang bleef de onaangeroerde etalage kijklustigen lokken, tot het pand in 2015 verkocht werd.

(foto's D. Beirens)

MORDAN

NATUURVLEES DOBBELAERE
Christinastraat 69 - 8400 OOSTENDE

Tel. 059/50 52 45 - Fax: 059/50 07 85

e-mail: denatuurwinkelmordan@skynet.be

(400 m² verkoopsruimte)

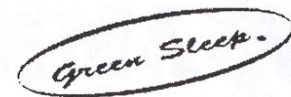
Openingsuren: 9.00 H. - 18.30 H.
Ook op zaterdag. Zondag gesloten

*De Natuurlijkste
zaak van de kust!*

**GREEN
SLEEP**

**100% "NATUURLIJK"
SLAAPCOMFORT**
(200 m² toonzaal, 1e verdieping)

Dieetvoeding, VERSE natuur-, vegetarische en biologische voeding.

Hormonenvrij vlees (vzw. Plattelandsontwikkeling)

Voedingssupplementen en sportvoeding. Natuurlijke cosmetica.

150 kruidenpreparaten uit eigen labo!

DESKUNDIG ADVIES VAN 4 PARAMEDICI EN HERBORIST

HET KANAAL OOSTENDE – BRUGGE – GENT (DEEL OOSTENDE-BRUGGE)

Georges Ruys

PLASSENDALE BASCULEBRUG

Foto G. Ruys

Vooreerst enkele begrippen over het kanaal Gent-Brugge

Dit kanaal is één van de oudste kanalen van Vlaanderen. Het wordt ook de Brugse Vaart, de Gentse Vaart of het Zuidleiekanaal genoemd

Nabij Gent is er aansluiting met de Gentse Ringvaart, waarin de Leie terechtkomt via het sluisencomplex van Evergem. Te Merendree komt via het verbindingskanaal nogmaals de Leie in het kanaal. De Leie staat wel bekend als de meest vervuilde rivier van Vlaanderen. (*)

Te Merendree staat het kanaal via de Ringvaart in verbinding met o.a. de Schelde, de Leie en het Kanaal Gent-Terneuzen. Het grootste deel van de afwatering vanuit het binnenland vloeit hier naar zee. Te Brugge is het kanaal via de Brugse Ringvaart verbonden met het kanaal Brugge-Oostende, de Damse Vaart en het Boudewijnkanaal.

We bespreken in deze bijdrage vooral het gedeelte Oostende-Brugge.

Een der belangrijkste watering van het kustbekken is het kanaal Oostende-Brugge. Samen met de Noordede en de Gouwelozeekreek (reeds eerder in ‘Lange Nelle’ verschenen), zorgden zij hoofdzakelijk voor een efficiënte drooglegging van onze streek.

Het kanaal loopt deels door de historische bedding van de Ieperlee en werd tussen 1618 en 1623 tot in Plassendale uitgediept, met de middelen die toen voorhanden waren: mankracht, paarden en boerenkarren. Het werd aangelegd met een sas te Plassendale beschermd door de “Sterckte van Plassendale”. De sluisen werden met de hand bediend. In 1664 volgde opnieuw een uitdieping en verbreding van het kanaal.

Maar toen te Bredene nieuwe zeesluizen werden gebouwd werden de sluisen van Plassendale meteen overbodig. Deze nieuwe sluisen lagen eveneens veilig beschermd zoals het in die tijd gebruikelijk was, ditmaal in het Fort St.-Philippe. Te zien op een plan van Capitaine D. Marcos Callero en Luitenant Général de Quesada.

In 1752 stortten deze sluisen in. Tussen 1754 en in 1758 werd het kanaal verder verbreed onder de naam Nieuwe Reviere en werd te Bredene het huidige sluisencomplex gebouwd. Vanaf Plassendale werd hiermee de verbinding met de zee verwezenlijkt via de sluisen van Bredene, zo naar de voorhavenbrug en verder zeewaarts toe.

Vanaf dan kon men via het binnenland van Gent naar Oostende varen. Omdat de voortbeweging van de schepen in die tijd met de hand of paarden werd verwezenlijkt vanaf de oever, werden langs beide kanten van het kanaal jaagpaden aangelegd voor de boottrekkers of de paarden. Deze bevinden zich nog steeds langs het kanaal.

Te Plassendale is er een verbinding via sluizen met het kanaal Plassendale-Nieuwpoort.

Het kanaal is in Brugge verbonden met het kanaal Brugge-Gent, de Damse vaart en het Boudevijnkanaal. In Oostende regelen de sluizen van Slijkens de afvoer van het overtollige water, van het binnenland op het kanaal vanaf Gent, naar de Noordzee.

Het gedeelte van het kanaal Oostende tot Brugge is 20,9km lang. De diepte schommelt rond de 3m.

In WOI werd het kanaal door de Duitsers gebruikt als reservetoegang tot de open zee in geval de toegang tot de zee vanuit Zeebrugge door oorlogsomstandigheden zou belet zijn. De duikboten die hun basis hadden te Brugge, konden dus via Zeebrugge ofwel via Oostende in volle zee geraken. Vandaar dat bij de blokkadepogingen in 1918 door de Engelsen, telkens beide havens werden gevisieerd.

De voorhavenbrug, over de N34 baan Oostende-Blankenberge, was tot het einde van de oorlog in 1918, een draaibrug zodat de schepen die van zee kwamen, eerder kustvaarders, konden doorvaren van zee tot de sluizen en daar versast werden op het kanaal.

In 1918 werd deze brug door de Duitsers opgeblazen en vervangen door een vaste brug. Wat meteen een halt toeriep aan de schepen die van over zee kwamen om het kanaal op te varen.

Rond deze eeuwwisseling werd een initiatief gestart voor het bouwen van een zeesluis die de voorhavenbrug zou vervangen. Talrijke oenteigeningen werden toen doorgevoerd en vele studies te lande en in het buitenland uitgevoerd.

Na enkele vergaderingen van specialisten, stelde men vast dat met een diepte van 3 meter van het kanaal, de zeeschepen niet te groot mochten zijn om het kanaal op te varen. Het was immers reeds al van in de tijd van de Oostendse Compagnie dat de geladen driemasters in volle zee voor de havengeul dienden gelost omdat ze Oostende niet konden binnenvaren. In 1914 bleven de Engelse troepentransportschepen ook voor de haven van Oostende voor anker.

Volgens ingewijden en specialisten, zou het uitbaggeren van het kanaal een werkje van niets zijn. De havengeul zou wel lukken. Maar het uitdiepen van de vaargeul van het kanaal was andere koek. De oevers langs weerszijden en over de ganse lengte van het kanaal dienden versterkt, immers door het draaien van de schroeven der zeeschepen zouden de dijken en oevers in snel tempo afkalven. Daarbij was behalve de diepte ook de breedte nog problematisch.

Na enkele jaren studie en spendering van vele miljoenen aan werkgroepen en simulaties en oenteigeningen, werden de plannen in alle stilte opgeborgen.

In feite kwam het idee ruim 100 jaar te laat. Met de huidige evolutie van de zeescheepvaart liep men hopeloos ten achter.

Op het kanaal is een lichte stroming aanwezig. Men kan er vissen op schaarse witvis, snoekbaars en met veel geluk een paling verschalken mits te beschikken over de nodige vergunning.

Oorzaak is de toevoer van het sterk vervuild Leiewater in het kanaal te Gent. Het mestactieplan zal daar wel voor iets tussen zitten.

De geringe stroming levert eveneens ook lage zuurstofconcentraties op.

De waterkwaliteit voor het kanaal gedeelte Gent-Brugge waarvan het gedeelte Brugge - Oostende een uitloper is, krijgt volgende quotering: voor wat betreft de ecologische en de chemische toestand: slecht, terwijl de bodem van het kanaal als sterk verontreinigd wordt vermeld.

Locatie: het kanaalgedeelte Oostende-Brugge volgen we vanaf de sluizen van Bredene (dubbele ingang ca 4,5m breed) en krijgen we de eerste vaste oversteek van de N9. Langs de Oudenburgsesteenweg is de KRSN (Sport Nautique) gevestigd. Het kanaal is daar ruim 60m breed. De afslag naar het Vlotdok zorgt ervoor dat de binnenschepen onder bruggen door en via de sluizen de zee kunnen bereiken. Een 100m verder op het kanaal ligt een nieuwbouw ijzeren draaibrug troosteloos te roesten tegen de noordelijke oever. Geen mens weet waartoe ze dient.

PLASSENDALE OUDE DRAAIBRUG

Foto G. Ruys

Na 1,6km rechtover de Oudenburgsesteenweg is de vaart tweemaal verbreed, de grootste breedte bedraagt daar 200m teneinde het draaien van de schepen toe te laten. Vanaf containers Thijs krijgt het kanaal terug een breedte van 50m. Te Plassendale staat sedert enkele jaren een moderne baskuulbrug, aan een kant van het draaipunt zit het brugdek aan de andere kant het contergewicht, onzichtbaar weggewerkt onder het wegdek. Wat verderop zijn nog de restanten van het oude draaibruggetje te zien. Vanaf Plassendale merken we de kronkelingen in het traject van de vroegere Ieperleet en de voormalige Zuidlei, daar is de breedte 45m.

Een volgende oversteek ligt ter hoogte van estaminet "Ter Spinde" te Jabbeke met op 700m verder de overspanning van de N377, de breedte is daar nog ca 40m. Vervolgens na 2,3km een overspanning van de Westernieuwweg, de breedte slinkt hier naar ca 28m. We bereiken Brugge bij de overspanning door de expresweg N31 waar de breedte nog 34m bedraagt aan de Steenkaai. Op die plaats bemerken we een complex waterbeheer van het kanaal via de Ringvaart vanaf de omgeving van het Waggelwater, om tenslotte over te gaan in het kanaal Brugge-Gent. De breedte schommelt hier rond de 30m.

Er kan gevaren worden van de Dampoortsluis te Brugge tot Plassendale brug met klasse IV vaartuigen: d.w.z. binnenschepen met een maximum lengte van 110m en 11,5m breed. De maximale diepgang mag niet meer dan 2,5m bedragen en er geldt een verplichte vaarafstand van de oever van 4m. om afkalving te vermijden.

Toch is het langs de Vaardijk-Zuid of de overkant Vaardijk-Noord heerlijk fietsen langs het kanaal bij zomerweer.

Bronnen:

(*) Administratie Waterwegen en Zeewezen (AWZ)

Symposium natuurlijke kustbescherming oktober 2017 (Op Sleeptouw 2018)

Brugse haveninfrastructuur in de 18de eeuw (1700-1790) (Jorg Timmerman).

Plans Inédits de Places Fortifiées XVIIe -XVIIIe Siècle- J-L Van Belle

www.oostendeseoosteroever.be

fietsroute/Brugge-Oostende

https://nl.wikipedia.org/wiki/Kanaal_Brug

<https://www.visuris.be/Gent-Oostende?KL=nl>

Hengelen in België

Waterkwaliteit en waswaters (Workshop CDNI 29/06/2015 VMM)

OORLOGSMONUMENT LERAREN STEDELIJK TECHNISCH INSTITUUT MET HOTELSCHOOL OOSTENDE REDACTIE

Na tip van Roger Vanderstraeten:
 (Opgeruimd?) oorlogsmonument
 Brandariskaai voor de ingang van
 het Stedelijk (Hoger-)Technisch In-
 stituut met Hotelschool Oostende,
 gekend als de STIO. Foto links uit
 de periode 1960-1970 door Foto
 Luc, nu in de collectie van de Kon.
 Oostendse Heem- en Geschiedkun-
 dige Kring De Plate met inventaris-
 nummer 2014/0472; met dank.

Namen omgekomen leraren WOII:

A. Lava - R. Evers - L. Ketels - G.
 Martein - R. Rondelez - J. Sanders -
 G. Stimart - L. Defever - J. Collette
 - A. Degryse - G. Verhelst - R. Van
 Hecke - D. Smessaert - Ch. Sorge-
 loos - A. Decoussemaeker.

POTIUS MORI QUAM FOEDARI
 (liever sterven dan te worden onteerd)

Twee onderste foto's D. Beirens

GRINTWEG aan de KEIGNAERTKREEK

DE MISSING LINK TUSSEN HET CENTRUM & DE GROENE 62 NAAR TORHOUT:

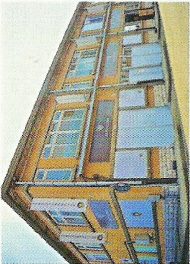
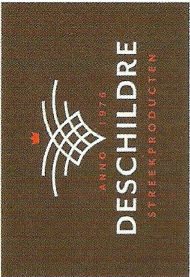
“Onder begeleiding van de Fietsfanfare hebben zo'n 150 fietsers zaterdag 30 maart 2019 het nieuwe fietspad tussen de Zandvoordestraat en de Konterdamkaai ingereeden, de ‘missing link’ op de Groene 62 tussen Oostende en Torhout.”

Legende bij traject nieuw fietspad van aan AZ Damiaan (Konterdamkaai) tussen spoorweg en bebouwing & waterzuiveringsinstallatie en bedrijfsterreinen tot aan de (drukke) Zandvoordestraat met aan de overkant op enkele tientallen meter de aansluiting met de Groene 62, de voormalige spoorwegbedding naar Torhout.

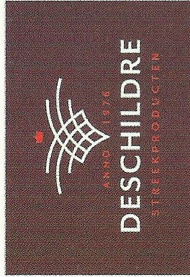
- 1 Begin/einde nieuw fietspad aan de Zandvoordestraat
- 2 Rioolwaterzuiveringsinstallatie
- 3 Spoorweginfrastructuur
- 4 Aftakking
- 5 Kruising (afwaterende) Gouwelozeekreek met Zandvoordestraat
- 6 Hondenlosloopweide
- 7 Gouwelozeekreek gaat onder de spoorweg richting houtdok en achterhaven
- 8 Site AZ Damiaan met rotonde
- 9 Zandvoordestraat bebouwde kom

STREEKPRODUCTENWINKEL

Proef regio en traditie

MAGASIN DE PRODUITS DU TERRON

Gouter region et tradition
Taste craftsmanship and tradition

OPEN / HORAIRES

Ma - Za / Lu - Sa / Mo - Sa
9:00 - 18:00 (6:00 pm)

Zondag / Dimanche / Sunday
10:00 - 18:00 (6:00 pm)

LIGGING / LIEU / LOCATION

Onze belevingswinkel is gelegen aan de gratis parking (Marriottplein), waar je de overzetboot kan nemen naar het centrum. Notre magasin est situé à côté du parking gratuit (Marriottplein), où on peut prendre le ferry local vers le centre d'Ostende. Our store is next to the free parking (Marriottplein), where you can take the cityferry towards Ostend.

